

Kontaminace u Labe v Pardubicích se za 18 let nesnížila, naopak u některých látek vzrostla až stonásobně

21.11.2025 - Luboš Pavlovič | Arnika

Nová studie potvrzuje, že sedimenty v okolí podniku Synthesia jsou extrémně zamořeny toxickými látkami. Situace představuje ekologickou hrozbu s možným přesahem do řeky Labe.

Nedávná analýza sedimentů z odkaliště (sedimentační nádrže) Lhotka a toku Velká Strouha v Pardubicích odhalila extrémní zamoření vysoce toxickými látkami. Zjištěné hodnoty perzistentních organických látek (POPs), jako jsou PCB a dioxiny, DDT, anebo těžké kovy jako například rtuť mnohonásobně překračují české limity pro kontaminovaná místa. Koncentrace PCB byly naměřeny až 797krát nad přípustným limitem, rtuť 13krát a ropné uhlovodíky 69krát. Nejedná se o malé překročení, ale o stav, který lze označit za lokální ekologickou katastrofu.

„K Labi pod ústím Velké Strouhy chodí lidé na procházky, v létě se tam koupou a chytají ryby. Naše zjištění ukazují, že jen pár set metrů proti proudu vtéká do řeky voda z oblasti s extrémní kontaminací. Bylo by vhodné provést monitoring sedimentů a ryb v Labi po proudu od tohoto místa, i v přilehlých slepých ramenech a přítocích řeky, abychom zjistili skutečný rozsah šíření znečištění. Lidé, kteří zde tráví čas nebo loví ryby, by měli k těmto informacím mít přístup a znát rizika,“ říká Nikola Jelínek, odbornice na toxické látky z Arniky.

Nejvíce alarmujícím zjištěním je porovnání s historickými daty z let 2005–2008. Koncentrace některých sledovaných látek se za posledních 18 let zvýšily. Zpráva Čtk z roku 2016 konstatovala, že v areálu Synthesie a jeho okolí zůstává přibližně jeden milion tun kontaminovaných materiálů, včetně skládek a lagun.

Významným zdrojem tohoto znečištění je průmyslový areál Synthesia Pardubice, ale i historické, nedostatečně zajištěné skládky, úložiště pesticidů a průmyslové odpadní vody. Průmyslové odpadní vody jsou sice před vypuštěním čištěny v biologické čistírně společně s komunálními odpadními vodami, přesto se kontaminanty dostávají do potoka Velká Strouha, který ústí do řeky Labe přibližně 500 m od jezu Srnojedy. Česká republika má přitom k dispozici finanční rezervu na řešení starých ekologických zátěží z privatizace a může použít i ověřené technologie k vyčištění podobné zátěže. Na sanaci pardubického areálu stát v minulosti vyčlenil přes 3 miliardy korun, avšak velká část těchto prostředků nebyla dosud využita. *„Příklad úspěšné sanace v části areálu Spolany Neratovice ukazuje, že moderní nespalovací technologie, jako je extrakce a destrukce těchto látek, jsou účinné. Nechali jsme si utéct příležitost v podobě technologie BCD použité ve Spolaně,“* okomentoval možnost řešení problému vedoucí program Toxicke látky a odpady Jindřich Petrlík. Ten zároveň doplnil varování: *„Nesmíme se však firmou AVE nechat přimět k rekonstrukci spalovny nebezpečných odpadů v Pardubicích, ani ke spálení kontaminovaných zemin v jiném podobném zařízení. To vede jen k další kontaminaci dioxiny.“* Areál Synthesia Pardubice zařadila Arnika kvůli jeho kontaminaci také na globální mapu "hotspotů" znečištěných POPs, jak je definuje Stockholmská úmluva. Tato mezinárodní dohoda zavazuje signatáře k identifikaci a sanaci takových míst. Zjištění studie prezentované na konferenci Dioxin 2025 v turecké Antalyi ukazují, že Česká republika v tomto závazku selhává. Podle principu "znečišťovatel platí" by navíc náklady na sanaci měla nést z velké části i samotná Synthesia.

(Pro více informací kontaktujte tiskového mluvčího Arniky Luboše Pavloviče, Tato e-mailová adresa je chráněna před spamboty. Pro její zobrazení musíte mít povolen Javascript., +420 606 727 942)

<https://arnika.org/o-nas/tiskove-zpravy/kontaminace-u-labe-v-pardubicich-se-za-18-let-nesnizila-naopak-u-nekterych-latek-vzrostla-az-stonasobne>